

*Л. Пасічник,  
науковий керівник – канд. екон. наук, доц. О.А. Фрадинський,  
Хмельницький національний університет*

## **ПРОТИДІЯ “ВІДМИВАННЮ” ГРОШЕЙ У БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ**

За умов нестабільності у суспільстві та економічної кризи, на фоні послаблення впливу держави на макро- і мікрорівнях, доларизації грошового обігу, посилення структурних деформацій в економіці відбувається значне посилення злочинної діяльності. Значною мірою це відчуває кредитно-фінансова та банківська сфера, де кількість злочинів постійно збільшується.

Аналіз статистичних даних, матеріалів перевірок державних органів свідчать про те, що злочинні угруповання активно проникають у банки, використовуючи недосконалість законодавства у самій банківській системі, що стала центральною ланкою у технологічному ланцюзі з “відмивання” капіталів, здобутих злочинним шляхом, які потім легалізуються у міжнародній фінансовій системі.

За своїм змістом акцент зловживань у банківських установах переміщується від правопорушень, пов’язаних з кредитуванням, до відтоку грошової маси за кордон, “відмивання” коштів шляхом акціонування підприємств, вкладання їх у нерухомість, укладання фіктивних угод, повернення незаконно вивезених грошей у вигляді інвестицій.

Розширення мережі кореспондентських відносин українських банків із зарубіжними банківськими установами та включення до системи електронних міжбанківських міжнародних розрахунків спричиняє незахищеність перед можливістю їх використання злочинними угрупованнями для налагодження функціонування стійких каналів незаконного витоку за кордон валютних коштів через систему лоро-рахунків. Сформовано мережу фіктивних комерційних структур, які займаються конвертацією безготівкових коштів юридичних осіб різних форм власності у готівкову валюту, створено механізм переказу резидентами України валютних коштів на неконтрольовані державою рахунки у закордонних банках у вигляді оплати імпорتنих контрактів.

Нагальною залишається проблема посилення контролю за наданням кредитів юридичним і фізичним особам. Триває і досі надання комерційними банками значних сум кредитів без належного оформлення угод і забезпечення гарантій повернення коштів, у зв’язку з чим порушується Закон України “Про заставу” і Положення про кредитування.

Використання в діяльності банків “брудних” грошей спричиняє такі ризики, як втягнення банківських установ до негативних для їх репутації процесів у разі виявлення правоохоронцями їх участі у “відмиванні” грошей, що може призвести до виходу з них легально функціонуючого капіталу, а отже, – завдати фінансових збитків, а також небезпека впливу на керівництво банку кримінальних елементів і переведення банку під їх контроль.

Для створення дійової системи банківського контролю за недопущенням “відмивання” грошей необхідно здійснити технічне переозброєння та внести до банківських автоматизованих систем доповнення щодо створення системи моніторингу трансакцій, що підпадають під визначення підозрілих; впровадження системи звітів для контролюючих органів щодо виявлених випадків підозрілих операцій; створення окремих автоматизованих робочих місць для перевіряючих; включення до системи нових елементів: довідника про держави, щодо яких є відомості про незаконне виробництво наркотичних засобів, а також у яких розкриття чи надання інформації про здійснення фінансових операцій є незаконним.

Пасічник, Л. Протидія “відмиванню” грошей у банківській системі [Текст] / Л. Пасічник; наук. кер. О.А. Фрадинський // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: погляд у майбутнє: збірник тез доповідей XI Науково-практичної конференції студентів ( 22 квітня 2008 р. ) та XII Науково-практичної конференції студентів ( 23 квітня 2009 р.). – Суми: УАБС НБУ, 2009. – С. 98-99.